



Warszawa, dnia 20 września 2010 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-703-44/10

Informacja

**o zgłaszaniu list kandydatów na radnych
oraz o zgłaszaniu kandydatów na wójta, burmistrza i prezydenta miasta
w wyborach zarządzonych na dzień 21 listopada 2010 r.**

Zasady zgłaszania kandydatów na radnych określają przepisy ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. — Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.), zwanej dalej „Ordynacją wyborczą”, w rozdziale 15 „Zgłaszanie kandydatów na radnych”.

Przepisy tego rozdziału dotyczące zgłaszania i rejestrowania list kandydatów do rad gmin w gminach liczących powyżej 20 tys. mieszkańców stosuje się odpowiednio do zgłaszania i rejestrowania list kandydatów:

- do rad powiatów (na podstawie art. 140 ust. 1 Ordynacji wyborczej, z uwzględnieniem art. 133 ust. 1),
- do sejmików województw (na podstawie art. 165 ust. 1 Ordynacji wyborczej, z uwzględnieniem art. 164 ust. 1 pkt 1).

Zasady zgłaszania kandydatów na wójta, burmistrza i prezydenta miasta określają przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. Nr 113, poz. 984, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, w rozdziale 2 „Zgłaszanie i rejestracja kandydatów”.

I.

1. Zgłaszanie list kandydatów na radnych

- 1) **Prawo zgłaszania list kandydatów na radnych w wyborach do rad gmin, rad miejskich, rad dzielnic m. st. Warszawy, rad powiatów i sejmików województw przysługuje komitetom wyborczym, które otrzymały** odpowiednio od Państwowej Komisji Wyborczej lub od właściwego komisarza wyborczego

(pod warunkiem, że śmierć kandydata spowodowała, że liczba kandydatów w okręgu wyborczym jest równa liczbie radnych wybieranych w tym okręgu lub mniejsza od niej). Zgłoszenie nowego kandydata nie wymaga poparcia podpisami wyborców (art. 110 ust. 2 Ordynacji wyborczej).

Terytorialną komisją wyborczą jest:

- a) gminna, miejska, dzielnicowa komisja wyborcza — właściwa do przyjęcia zgłoszeń i rejestracji list kandydatów na radnych w wyborach odpowiednio do rady gminy, rady miejskiej, rady miasta na prawach powiatu, Rady m. st. Warszawy, rady dzielnicy m. st. Warszawy,
- b) powiatowa komisja wyborcza — właściwa do przyjęcia zgłoszeń i rejestracji list kandydatów na radnych do rady powiatu,
- c) wojewódzka komisja wyborcza — właściwa do przyjęcia zgłoszeń i rejestracji list kandydatów na radnych do sejmiku województwa.

Nadzór nad przestrzeganiem prawa przez terytorialne komisje wyborcze sprawuje właściwy komisarz wyborczy, który rozpatruje skargi na działalność terytorialnych komisji wyborczych i udziela komisjom wyjaśnień (art. 12 ust. 1 pkt 1, 4 i 7 oraz ust. 2 Ordynacji wyborczej).

4) Lista kandydatów na radnych zgłaszana w okręgu wyborczym w wyborach do:

- a) **rady gminy (miejskiej) w gminie (mieście) liczącej do 20 tys. mieszkańców** musi zawierać co najmniej 1 kandydata, a najwyżej tylu kandydatów, ilu radnych wybieranych jest w danym okręgu wyborczym (art. 98 ust. 2 pkt 1 Ordynacji wyborczej),
- b) **rady gminy (miejskiej) w gminie (mieście) liczącej powyżej 20 tys. mieszkańców, rady miasta na prawach powiatu, Rady m. st. Warszawy, rady dzielnicy m. st. Warszawy**, nie może zawierać mniej niż 5 kandydatów, z tym że liczba kandydatów nie może być większa niż dwukrotność liczby radnych wybieranych w danym okręgu wyborczym (art. 98 ust. 2 pkt 2 Ordynacji wyborczej),
- c) **rady powiatu** nie może zawierać mniej niż 3 kandydatów, z tym że liczba kandydatów nie może być większa niż dwukrotność liczby radnych wybieranych w danym okręgu wyborczym (art. 140 ust. 1 w związku z art. 98 ust. 2 pkt 2 i art. 133 ust. 1 Ordynacji wyborczej),
- d) **sejmiku województwa** nie może zawierać mniej niż 5 kandydatów, z tym że liczba kandydatów nie może być większa niż dwukrotność liczby radnych wybieranych w danym okręgu wyborczym (art. 165 ust. 1 w związku z art. 98 ust. 2 pkt 2 i art. 164 ust. 1 pkt 1 Ordynacji wyborczej).

w rubryce „Adres zamieszkania” popierający posłuży się powszechnie używanym i jednoznacznie rozumianym skrótem tej nazwy, jeżeli inne dane dotyczące adresu zamieszkania (nazwa ulicy, nr domu, nr lokalu) zostały podane zgodnie z wymaganiami. Za prawidłowo udzielone poparcie uznane zostanie również takie, w którym zamiast dokładnego podania adresu zamieszkania w rubryce na to przeznaczonej postawiono znak odnośnika do adresu wskazanego w pozycji bezpośrednio wyżej umieszczonej w wykazie podpisów, jeżeli osoby wymienione w tych pozycjach noszą to samo nazwisko, co wskazywałoby, iż są członkami rodziny wspólnie zamieszkałymi pod tym samym adresem.

Wykaz osób popierających listę kandydatów dołącza się do zgłoszenia listy w odpowiednim okręgu wyborczym.

2. Warunki, które muszą spełniać kandydaci na radnych

1) **Kandydatem na radnego danej rady oraz sejmiku województwa może być osoba posiadająca prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze):**

- a) będąca obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,
- b) stale zamieszkała na obszarze działania danej rady, czyli odpowiednio: gminy, miasta, dzielnicy m. st. Warszawy, albo powiatu lub województwa

(art. 7 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 Ordynacji wyborczej).

Kandydat na radnego musi być wpisany do stałego rejestru wyborców właściwego dla danej jednostki samorządu terytorialnego.

2) **Kandydatem na radnego rady gminy (miejskiej), Rady m. st. Warszawy, rady dzielnicy m. st. Warszawy może być również obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim posiadający prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze), który:**

- a) najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,
- b) stale zamieszkuje na obszarze działania danej rady, czyli odpowiednio: gminy, miasta, dzielnicy m. st. Warszawy,
- c) jest wpisany do stałego rejestru wyborców właściwego dla danej jednostki samorządu terytorialnego,
- d) nie został pozbawiony prawa wybierania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, którego jest obywatelem (art. 7 ust. 1 w związku z art. 6a ust. 1 i 3 Ordynacji wyborczej),

3) **Kandydatem nie może być (nie ma prawa wybieralności) osoba:**

- a) karana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego (art. 7 ust. 2 pkt 1 Ordynacji wyborczej),

5) Kandydatem na radnego może być osoba wchodząca w skład komitetu wyborczego, w tym także pełnomocnik wyborczy i pełnomocnik finansowy, ponieważ przepisy Ordynacji wyborczej nie ustalają w tym zakresie żadnego zakazu.

6) **Kandydat może kandydować tylko w jednym okręgu wyborczym i tylko z jednej listy kandydatów** (art. 98 ust. 3 Ordynacji). Można kandydować **tylko do jednej rady**, czyli tylko do rady gminy lub rady powiatu albo do sejmiku województwa (art. 8 ust. 1 Ordynacji wyborczej). Nie można jednocześnie kandydować do rady dzielnicy m. st. Warszawy i do którejkolwiek z wyżej wymienionych rad (art. 7 ust. 5 ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy); dotyczy to także kandydowania do Rady Dzielnicy i do Rady m. st. Warszawy.

7) Ordynacja wyborcza ani ustawa o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta nie zakazuje jednoczesnego kandydowania na radnego i na wójta w tej samej lub innej gminie.

W przypadku jednoczesnego wyboru tego samego kandydata na radnego i na wójta, jego mandat radnego wygasa z mocy prawa (art. 190 ust. 1 pkt 2b Ordynacji wyborczej).

8) Kandydat na radnego **nie musi** stale zamieszkiwać na obszarze okręgu wyborczego, w którym kandyduje.

3. Osoba dokonująca zgłoszenia listy kandydatów na radnych

1) Zgłoszenia list kandydatów dokonuje, w imieniu komitetu wyborczego, **pełnomocnik wyborczy komitetu**, dołączając do zgłoszenia dokument potwierdzający powołanie go na pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego, z podaniem jego imienia i nazwiska, dokładnego adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL (art. 101 ust. 2 Ordynacji).

2) Zgłoszenia listy kandydatów może dokonać także **osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego**. Pełnomocnik wyborczy może upoważnić do zgłaszania list kandydatów dowolną liczbę osób. W upoważnieniu należy podać nazwisko i imię osoby upoważnionej, jej dokładny adres i numer ewidencyjny PESEL oraz określić zakres upoważnienia wskazując czynności wyborcze, które może wykonywać upoważniona osoba, w tym określenie rady lub obszaru objętego upoważnieniem. Upoważnienie musi być opatrzone datą i podpisane przez pełnomocnika wyborczego. Osoba upoważniona nie może upoważniać innych osób do zgłaszania list kandydatów na radnych. Oprócz upoważnienia do zgłaszania list kandydatów w imieniu komitetu wyborczego upoważnienie może jednocześnie dotyczyć prawa zgłaszania kandydatów do terytorialnych komisji wyborczych, prawa zgłaszania kandydatów do obwodowych komisji wyborczych, a także wyznaczania mężów zaufania komitetu wyborczego.

Przykładowy wzór zgłoszenia listy kandydatów na radnych, stanowi załącznik nr 2 do niniejszej informacji.

2) Do zgłoszenia listy kandydatów należy dołączyć:

- a) postanowienie (kopię) o przyjęciu zawiadomieniu o utworzeniu komitetu wyborczego przez Państwową Komisję Wyborczą lub właściwego komisarza wyborczego (art. 99 ust. 4 Ordynacji wyborczej),
- b) dokument stwierdzający ustanowienie pełnomocnika wyborczego z podaniem jego nazwiska i dokładnego adresu zamieszkania i numeru ewidencyjnego PESEL,
- c) upoważnienie do zgłoszenia list kandydatów na radnych wystawione przez pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego (jeżeli zgłoszenia listy kandydatów dokonuje osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego),
- d) wykaz osób popierających zgłoszenie listy kandydatów na radnych ze wskazaniem liczby podpisów tych osób,
- e) pisma statutowych organów partii politycznych i organizacji, potwierdzające poparcie poszczególnych kandydatów na radnych przez partie polityczne i organizacje (*jeżeli osoba zgłaszająca wnosi o oznaczenie kandydatów wskazanym poparciem partii lub organizacji*),
- f) oświadczenia wszystkich kandydatów na radnych o wyrażeniu zgody na kandydowanie oraz posiadaniu prawa wybieralności. Oświadczenie kandydata na radnego, o którym mowa wyżej, powinno zawierać imię (imiona), nazwisko, wiek, numer ewidencyjny PESEL, własnoręczny podpis kandydata i datę (art. 99 ust. 2 Ordynacji wyborczej).

Przykładowy wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na kandydowanie, stanowi załącznik nr 3 do niniejszej informacji.

- g) oświadczenia wszystkich kandydatów na radnych (z wyjątkiem kandydatów będących obywatelami Unii Europejskiej oraz kandydatów będących obywatelami polskimi urodzonych po dniu 31 lipca 1972 r.), dotyczące pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z tymi organami w okresie od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. Oświadczenie składa się według wzoru stanowiącego załącznik Nr 1a do ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.) — art. 99 ust. 2b Ordynacji wyborczej.

Wzór oświadczenia stanowi załącznik Nr 4 do niniejszej informacji.

W wyborach bezpośrednich wójtów przeprowadzonych łącznie z wyborami do rad gmin uprawnienie to przysługuje tym samym komitetom wyborczym, które utworzono w celu zgłaszania kandydatów na radnych, i które spełniają warunki określone w art. 7 ust. 2 ustawy, czyli:

- a) zarejestrują listy kandydatów na radnych w wyborach do rady gminy w co najmniej połowie okręgów wyborczych w danej gminie,
- b) w każdym z tych okręgów zarejestrują nie mniej kandydatów niż wynosi liczba radnych wybieranych w danym okręgu wyborczym.

W wyborach bezpośrednich wójta przeprowadzanych łącznie z wyborami do rad gmin przepis art. 7 ust. 4 ustawy przewidujący konieczność poparcia kandydata na wójta określoną liczbą podpisów nie ma zastosowania, gdyż dotyczy on wyłącznie wyborów przedterminowych wójta, w których nie jest wybierana rada gminy, a wybory przeprowadza się w przypadku wygaśnięcia mandatu wójta w toku kadencji (art. 26 ustawy).

2) **Kandydata na wójta zgłasza się do właściwej gminnej (miejskiej) komisji wyborczej najpóźniej w 25. dniu przed dniem wyborów, czyli nie później niż do dnia 27 października 2010 r. do godz. 24.00 (art. 7 ust. 3 ustawy).** Jeżeli w tym terminie nie zgłoszono żadnego kandydata lub zgłoszono tylko jednego kandydata, gminna komisja wyborcza niezwłocznie wzywa, przez rozplakatowanie obwieszczeń, do dokonania dodatkowych zgłoszeń kandydatów w terminie 5 dni od dnia ich rozplakatowania. (art. 11 ust. 1 ustawy).

Jeżeli gminna komisja wyborcza skreśli kandydata wskutek jego śmierci, komisja informuje właściwego pełnomocnika o możliwości zgłoszenia nowego kandydata najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów (art. 12 ust. 2 ustawy).

2. Warunki, które musi spełniać kandydat na wójta

1) **Kandydat na wójta musi mieć prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze).** Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy prawo wybieralności na wójta ma każdy obywatel polski posiadający prawo wybieralności do rady gminy, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 25 lat. Kandydat nie musi stale zamieszkiwać na obszarze gminy, w której kandyduje na wójta.

Kandydatem nie może być osoba:

- a) karana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego,
- b) wobec której wydano prawomocny wyrok warunkowo umarzający postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

Posiadanie praw wyborczych ocenia się na dzień wyborów. Stosownie do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2008 r. sygn. akt K 66/07 (Dz. U.

- b) imię (imiona) nazwisko osoby dokonującej zgłoszenia z zaznaczeniem, czy zgłoszenia dokonuje pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego, czy też osoba przez niego upoważniona oraz dokładny adres i ewentualnie numer telefonu i adres e-mail osoby dokonującej zgłoszenia,
- c) określenie na jaką funkcję zgłaszany jest kandydat np. „na Wójta gminy”,
(nazwa)
- d) dane o kandydacie: nazwisko, imię (imiona), wiek (lat), wykształcenie, miejsce zamieszkania (miejscowość, ale nie adres) oraz nazwę partii politycznej, do której należy kandydat bądź stwierdzenie, że kandydat nie należy do żadnej partii politycznej. Wykształcenie kandydata należy określić, podając poziom wykształcenia (podstawowe, średnie, wyższe) i ewentualnie kierunki (ekonomiczne, techniczne, rolnicze, humanistyczne), a nie przez podawanie tytułów np. inż. budownictwa lądowego, dr ekonomii, technik mechanik.

W związku z art. 2 ust. 2 ustawy pełnomocnik na podstawie art. 99 ust. 3 Ordynacji wyborczej może wnosić w zgłoszeniu o oznaczenie kandydata na wójta nazwą partii politycznej lub organizacji popierającej kandydata. Oznaczenie takie nie może liczyć więcej niż 40 znaków drukarskich wliczając spacje. W takim przypadku do zgłoszenia należy dołączyć pisemne potwierdzenie pochodzące od właściwego organu statutowego tej partii lub organizacji.

Zgłaszający może także wnioskować o oznaczenie kandydata na urzędowych obwieszczeniach oraz na karcie do głosowania nazwą lub skrótem nazwy komitetu wyborczego, który zgłosił kandydata.

- e) numery okręgów wyborczych, w których komitet wyborczy zarejestrował listy kandydatów na radnych do rady gminy z liczbą kandydatów nie mniejszą niż liczba radnych wybieranych w każdym z tych okręgów.

Przykładowy wzór zgłoszenia kandydata na wójta stanowi załącznik nr 7 do niniejszej informacji.

2) **Do zgłoszenia należy dołączyć:**

- a) upoważnienie do zgłoszenia kandydata na wójta wystawione przez pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego (jeżeli zgłoszenia kandydata dokonuje osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego),
- b) oświadczenie kandydata o wyrażeniu zgody na kandydowanie oraz o posiadaniu prawa wybieralności.